

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula X. Definitio non debet esse negativa

urn:nbn:de:bsz:31-102400

III. Potest autem aliquid redundare in definitione dupliciter: I. ita ut definitio inde fiat angustior, nec cum definitio reciprocecur: ut si dicam, hominem esse *animal rationale, sanum*; & talis redundantia quia omnino evertit naturam definitionis, omnino abesto. II. Ut latitudini ejus nihil decedat, sed maneat convertibilis cum definitio: ut si dicas, hominem esse *animal rationale bipes*, & hoc vitium priori longe est tolerabilius. Vide *Fonssecam L. V. Inst. cap. XI*,

REGULA X.

Definitio non debet esse negativa, ex l. Post. cap. XI. t. 103. & VI. Top. cap. VI.

§. 2.

I. Dupliciter accipitur definitio: I. & quidem magis proprie, ut à definitio contradistinguitur, & non est integra enunciatio, sed terminus complexus explicans rei essentiam: ut prædicatum hujus enunciationis: *Homo est animal rationale*. II. Pro integra enunciatione ex definito & definitione concinnata, qualis est integra hæc propositio: *Homo est animal rationale*. Diversum hunc vocis definitionis usum locis ex Aristotele & Quintilianò adductis vide probatum apud *Fonssecam Lib. V. Inst. cap. I.*

ZZ 3 II. ER

II. Est autem in utrôque sensu Regula explicanda. I. *Post. 2. 103.* asserit Philosophus definitionem esse affirmativam, & loquitur de eâ in posteriori acceptione. Significat enim, propositionem ex definitione & definitio constantem non esse negativam, sed affirmativam. Et in hóc sensu Regula nullamplanè admittit exceptionem aut explanationem. Cùm enim definitio & definitum sint termini reciproci seu convertibiles, non potest unum de altero verè negari. At in *VI. Top. c. VI.* loquitur de definitione juxta priorem acceptionem, & vult, *differentiam in definitione non debere esse negativam.* sub quâ voce etiam privativos terminos comprehendimus.

III. Pererius *L. V. de mat. et privar. cap. XI.* inquit: *Quamquam VI. Top. vituperantur definitiones negativæ, attamen hec tolerantur, & propemodùm necessarie sunt in duobus rerum generibus, nimirùm in rebus imperfectissimis, qualis est materia prima, cujus natura aptè declaratur, removendo ab eâ omnes perfectiones, (Undè Philosophus VII. Metaph. c. 8. his verbis materiam definit: dico autem materiam, quæ per seipsam neque quid, neque quantum, neque aliquid aliud eorum est, quibus enumerantur) & in rebus perfectissimis, cujus modus est Deus, qui propter excellentiam suam per-*
fectio

fectionis
negation
IV. S
fimo. N
non tan
defini
iam ha
cepta. I
subjectu
instr, no
mum pr
nitio de
cit Per
eam ne
perfe
tissima
narum
æquè n
tio neg
phus I
dus est
um, neg
accide
rius in
bens A
subject
non tan
est. Et
stantia

definitionis magis à nobis cognoscitur remotione & negatione, quàm affirmatione.

IV. Sed limitatione istâ non opus esse existimo. Nam materiam primam Philosophus non tantùm per negationem & remotionem definit VII. *Metaph. l. 3.* sed apud ipsum etiam habetur definitio verbis positivis concepta. Nam I. *Phys.* ait: *materia est primum, subjectum, ex quò quippiam eò pacto sit, ut aut insit, non per accidens. & si intereat, ad hoc ultimum proficiscatur.* Cùm igitur materiæ definitio detur verbis positivis concepta, cur dicit Pererius, propemodum necessarium esse, eam negatione defini? II. Præter res imperfectissimas, qualis est materia, & perfectissimas, qualis est Deus, dantur etiam aliarum rerum definitiones negativa, quæ æquè necessariæ esse videntur atque definitio negativa materiæ primæ. Ita Philosophus I. *Top. cap. V.* accidens definit: *Accidens est, quod neque definitio est, neque proprium, neque genus, inest autem rei.* Cui similem accidentis definitionem proponit Porphyrius in *Cap. de accidente.* In *antepredic.* describens Aristoteles, quid sit esse in subjecto: *In subjecto, inquit, esse dico, quod cum in alio sit non tanquàm pars, non potest esse sine eo, in quo est.* Et in *pred. substantiæ* in definitione substantiæ primæ utitur negationibus; *Substan-*

ZZ 4

vii

ria autem, inquit, qua maxime propria, & primum, & maxime dicitur, est, que neque de subiecto aliquo dicitur, neque in subiecto aliquo est.

V. Ubi simul vides, adductas omnes definitiones non esse negativas, ut vox definitionis posteriori modo accipitur, sed ut accipitur priori. Non enim hæc propositio: *Substantia prima est, que neque de subiecto aliquo dicitur, neque in subiecto aliquo inest*, est negativa, sed affirmativa; eademque est ratio reliquarum. Ponuntur tamen negationes in his definitionibus, vel potius ipsæ definitiones sunt negativæ, prout à definitis contradistinguuntur.

VI. Prout ulteriori Regulæ explicatione distinguimus inter *definitiones essentielles* seu propriè dictas, & inter *descriptions*. Descriptionis enim possunt esse negativæ, imò sæpè sunt necessariae. Quod autem definitiones propriè dictas attinet, iterum distinguo & dico, *definita vel esse entia positiva, quæ in suâ naturâ & essentiâ non includunt negationem; vel esse talia, quæ in suâ natura negationem important.* In prioribus definitiones non debent assignari per negationes, nisi fortè vox quædam negativa sit, per eam autem positivum quid intelligatur. In posterioribus autem, quando scilicet definita ipsa

ipsa in
nem di
quò ea
per ne
bent :

Top, ca
lis nec
privati
visum;

Omn

I. D

S. 5. em
riâ defi
est speci
nihil est
ferent i

II.

teriâ &
finiunt
simum
ditum
defini

III.

dantur
tè assign
quum

ipsa in suâ ratione negationem vel privationem dicunt, definitiones eò quidem pacto, quò earum talia definita capacia sunt, utiq; per negationem assignari possunt, imò debent: id quod testatur ipse Philosophus VI. Top. cap. VI. §. 7. Forasse, inquit, in nonnullis necesse est definiendum uti negatione, ut in privationibus. Nam cæcum est, quod non habet visum, quem secundum naturam habere debet.

REGULA XI.

Omnia definitio constat genere & differentia.

I. Decet, inquit Philosophus VI. Top. cap. IV. §. 5. eum, qui rectè definit, ex genere & differentia definire. Et ibi. c. VI. ex differentia & genere est speciei definitio. Et VII. Met. cap. XII. t. 43. nihil est aliud in definitione, quàm genus & differentia.

II. Dicis: I. Dantur definitiones ex materiâ & formâ constantes. II. Nonnulla definiuntur per subiectum, & non per genus: ut *sinuum est nasus concavus, album est corpus præditum colore discrepante visum*. E. non omnia definitio constat genere & differentia.

III. Et Ad I. etiam in definitionibus, quæ dantur per materiam & formam, si accuratè assignentur, debet poni genus, quod reliquum est, & materiam & formam continet,

ZZ §

vel